ДЖОРДАНО
Умберто Менотті Марія
Umberto Menotti Maria Giordano
(1867 – 1948)

Народився у м.Фоджа (південна Італія) в сім'ї хіміка. Музикою почав займатися всупереч протестам батьків. У 1882 вступив до неапольської консерваторії, де навчався у П. Серрано (контрапункт і композиція), М. Боссі (орган), Дж. Мартуччі (фортепіано), А. Ферні (скрипка). Ще будучи студентом, він склав одноактну оперу «Marina» (яку нині вважають першою ластівкою течії веризму) і представив її на конкурс, організований видавцем Едоардо Сонцоньо в 1889 році. Серед 73 композиторів Джордано посів шосте місце (переміг П'єтро Масканьї з оперою «Сільська честь»), проте Сонцоньо зацікавився його музикою і замовив йому повномасштабну оперу «Mala vita» («Злочинне життя»). Написана у 1892 році, опера мала успіх в Австрії і Німеччині, проте в Італії публіка і критики зустріли її холодно, не змінивши свого ставлення навіть через п'ять років, коли композитор істотно її переробив (поставлена в Мілані під назвою «Обітниця»). Тим часом від Сонцоньо надійшло замовлення на нову оперу «Реджина Діас» до сторіччя Саверіо Меркаданте. Опера вийшла сухою, і її було знято з репертуару вже після другого представлення. Розчарований Сонцоньо відмовився від подальшої співпраці з композитором.
У 1894 році Джордано переїздить до Мілана, де знайомиться з Джузеппе Верді і час від часу консультується в нього з приводу своїх творів. У цей час він починає роботу над оперою «Андре Шеньє». 28 березня 1896 вона була вперше поставлена в театрі «Ла Скала» і принесла авторові гучний успіх. У цьому історико-романтичному творі (про

французького поета, публіциста епохи Великої французької революції) з найбільшою силою проявилися драматичний темперамент композитора, його мелодійний дар. Про Джордано почали говорити як про одного з найвидатніших молодих італійських оперних композиторів. Опера з успіхом ставилася в найбільших театрах Європи, США та Південної Америки. Наступну його оперу – «Федора», на сюжет Віктор'єна Сарду – публіка також зустріла з захопленням, а на її прем'єрі 17 листопада 1898 року в міланському «Театро лірико» одну з партій виконував молодий і маловідомий тоді тенор Енріко Карузо. «Федора» залишалася в репертуарі італійських театрів протягом багатьох сезонів, іноді виконується і в наш час.
Наступні роботи Джордано менш відомі широкій публіці. Опера «Сибір» отримала схвальні відгуки від французьких критиків, однак дві наступні опери – «Марчелла» і «Мадам Сан-Жен» – вже не мали такої популярності, як ранні твори (незважаючи на те, що прем'єрою «Мадам Сан-Жен» диригував Артуро Тосканіні, а одну з головних партій виконувала Джеральдін Фаррар). Відносно успішними його творами пізнього періоду вважаються опери «Вечеря з жартами» і «Король», які йшли на сценах італійських театрів у 1930-і роки.
Після 1929 Джордано писав, в основному, пісні та романси.
Джордано – представник піздньоромантичної традиції в італійській опері, що поєднує у своїх творах яскраву емоційність з легкістю і витонченістю подання. Для більшої барвистості він вводить в опери елементи фольклору, танцювальної музики, фрагменти революційних пісень («Андре Шеньє»). Деяка недосконалість музичної драматургії Джордано компенсується майстерними вокальними партіями. Окремі арії з опер увійшли до репертуарів найвидатніших італійських та світових співаків. В Італії також відомі його пізні пісні, які виконували й записували, зокрема, Клаудія Муціо і Беньяміно Джілі.
Творча спадщина:
Опери
• «Марина» (Marina; 1889)
• «Злочинна життя» (Mala vita; 1892. Друга редакція – 1897 під назвою «Обітниця» – «Il voto»)
• «Реджина Діас» (Regina Diaz; 1894)
• «Андре Шеньє» (Andrea Chénier; 1896)
• «Федора» (Fedora; 1898)
• «Сибір» (Siberia; 1903, друга редакція – 1947)
• «Марчелла» (Marcella; 1907)
• «Мадам Сан-Жен» (Madame Sans-Gêne; 1915)
• «Юпітер в Помпеях» (Giove a Pompei; 1921), оперета спільно з А. Франкетті
• «Вечеря з жартами» (La cena delle beffe; 1924)
• «Король» (Il re; 1929)
Твори для хору з фортепіано й без супроводу
Пісні та романси для голосу і фортепіано
Низка фортепіанних творів